

Brežice, Slov. Gradec, Prassberg izdalo sledeče določbe:

Vsi živalski sejmi (razven konjskih) so ustavljeni. Oblasti vsled tega ne smejo več „Viehpassov“ dajati. — Živino v železniške vozove nalagati in iz njih gnati, se sme le v navzočnosti živinozdravnika. Oblasti in občinska predstojništva so dobila v tem oziru posebna navodila. Kdor bi se postavil ne pokoril, bode strogo kaznovan!

Opozorjamo kmete na te važne določke!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Profesor dr. Verstovšek, mož, ki je svoje nekdanje napredno mišljenje za skledo leče klerikalnem prodal, — mož, ki je akademsko izobražen in se dela vendar danes za strastnega tercijala, — mož, ki bi moral brez znanja nemščine pohorske kope pasti, — ta politični kameleon torej je zadnjič v državnem zboru usta na široko odprl. Da bi kaj koristnega za kmeta govoril ali predlagal, to seveda ni bilo od tega mariborskega profesorčka pričakovati. Kaj razume to človeče o kmetijskih ali gospodarskih razmerah? Zato je tudi le psoval, kakor kakšni pastir, ki se je jabolčnice napil. Prvi govor, ki ga je imel dr. Verstovšek v državnem zboru, je bil klavirni poskus obrekovanja in celo slovanski poslanci so besedičenje tega človeka, ki se je iz grde častihlepčnosti klerikalnem prodal, obsojali. Ker drugega ni vedel, napadal je ta Verstovšek štajerske sodnike. Jezi se nad sodniki, ker je bila njegova žena zaradi predolgega jezika obsojena; gotovo mu je žena zapovedala, da mora sodnike opsovati. Jezi se, ker se sodniki ne brigajo ne za stranko, ne za politično mišljenje, marveč edino za pravičnost in postavo. Seveda, ko bi šlo po klerikalnemu receptu, potem bi se ne smelo kaplane Korošce obsoditi, kadar obrekujejo Nemce, — potem bi se moralo župnike Sušnike oprostiti, kadar prisegajo po krivem, — potem bi se ne smelo fajmoštre Sorne zapirati, kadar onečašajo na svinjarski način kmetijske fante, — potem bi se moralo dr. Brumenu dovoliti, da računa dvojne ekspanzarje, — potem bi smeli Benkoviči in Brejci in Pegani kmetom desetkrat več računati, kakor dovoli to postava, — potem bi smeli načelniki klerikalnih strank svoje kmetijske gospodinjice postreljati, — potem bi Vavpotiči vsak teden s kakšnim „testamentom“ prihajali, — potem bi z eno besedo ljudstvo nikdar ne imelo pravice, klerikalni velikaši pa bi bili absolutni vladarji... Dr. Verstovšek — in z njim vsa klerikalna sodrga! — hoče, da bi sodniki njih hlapi postali. Ali hvala Bogu, sodniki so izobraženi ljudje in kdor je izobražen ter pošten, ta sploh ne more biti klerikalec... Kar je dr. Verstovšek torej v deželnem zboru govoril, to so bila obrekovanja. Mlatil je prazno slamo. Dokazal je, da je imel čisto prav, ko je svoje liberalno mišljenje proč vrgel in klerikalec postal. Kajti take značaje rabijo le klerikalci!

Dr. Korošcu — klofuto! Kakor poročamo v uvodnem članku, imel je kaplan dr. Anton Korošec nečuvno predrznost, da je v državni zbornici zaklical surovo besedo: „Šnops je kulturno znamenje Nemcev!“ Ta beseda spada gotovo med najpodlejšje psovke, kar jih je bilo izpregovorjenih v državni zbornici. Nemški poslanci so se siloma nazaj držali, da niso skočili na tega blagoslovljenega obre-

kovalca in ga s pasjim bičem za njegovo predrznost kaznovali. Menda je bil dr. Korošec od šnopsa pijan, ko je te besede izustil. Ali nemški poslanci so bili dovolj pametni, da niso padli na blatno stališče slovenskih poslancev. Edino dr. Stransky je „duhovniku“ Antonu Korošcu odgovoril s sledečimi besedami: „Sramujte se, da opsuje Nemce, Vi, ki hočete biti katoliški duhovnik! Pfui Teufel!“ — Te besede je dr. Korošec gotovo zaslužil. In tudi mi ne vemo na njegovo psovko drugega odgovora nego: Pfui Teufel!

Hudi poper. Klerikalni dr. Benkovič bi moral prvzaprav „klerikalnemu“ dr. Verstovšku dvoje napovedati. Ali odkar jih je dobil Benkovič s pasjim bičem, je nasprotnik vsakega dvoboja. Stvar je namreč ta-le: V svojem nesramnem govoru v državnem zboru je profesor dr. Verstovšek namreč tudi rekel, da je naš pravosodni minister ljudstvo doslej edino z zvišanjem advokatskih tarifov „osrečil“... Komaj je Verstovšek to besedo izpregovoril, ko je že vrli nemški poslanec Marckhl zaklical: „To povejte dr. Benkoviču, ta je advokat!“ In vsa zbornica se je smejala... Kajti poslanci že dobro vedo, zakaj so dr. Benkoviču slovenski kmetje dali ime „Cvenkanič“. Vsa javnost ve, da nekateri slovenski poslanci slovensko ljudstvo naravnost odirajo. V „Štajercu“ smo to že opetovano trdili in dokazali. In zato bi morali slovenski poslanci molčati o advokatskih računih, kajti drugače bi jim kdo rekel: Primite se za lastni nos! Benkoviču pa svetujemo, da pozove Verstovška na dvoboj. Ker pasji bič preveč boli, naj se dvobojujeta s — kifclom!

Nemški poslanec Marckhl ne pozna praznih fraz; zato je govoril v državni zbornici proti nečuvanemu zvišanju davkov. Slovenski poslanci napadajo sodnike in se kregajo za farske plače, — nemško-stajerski Marckhl pa je povedal vladi resnico, da so za našega kmeta davki previsoki. Žalibog nimamo prostora, da bi ta pošten govor posl. Marckhl objavili. Ali to je gotovo: slovenski poslanci hujskajo in psujejo v državnem zboru, — nemški pa se trudijo, da bi se ljudstvu davke znižali. Kdo ima prav? Mi se poslancu Marckhl zahvaljujemo za njegov trud!

Vbogi kaplan! Nekje v bližini Celja zgodil se je slučaj, ki ga treba zabeležiti. Pobožni kaplan je namreč v svoji kleti z dvema ženskoma popival. Litanije niso molili, ali literije pa. Ženske so bile s tem zadovoljne in njih oči so žarele od pobožnosti. Kaplan je bil tudi zadovoljen in tudi njegove oči so žarele, baje tudi od pobožnosti... Dotlej bilo je vse dobro. Ali nekemu hudomušnežu stvar ni dopadla. Prišel je potihoma do kleti in je — zaklenil vrata. Pustil je pobožno deteljico do zjutraj v kleti, ko je bilo treba kaplanu k rani maši iti... Oj ti hudobni svet ti! Vbogi kaplan, ki je moral z dvema baboma v kleti prenočiti! Vboge ženske... Ali pa — se jim morda niti ni slabo godilo? Bogve...

Prvaška zagriženost presega semtertja pač že vse meje. Tako se poroča sledeči slučaj: Te dni je prišla z po koleri okuženega kraja na Ogrskem neka ženska, ki je potovala v sv. Pavel pri Celju. Kakor znano, so zdaj zaradi nevarnosti kolere vse meje proti Ogrski zdravniško zastražene. Zdravnik, ki je preiskal dotično žensko, ji je sicer dovolil, da se pelje naravnost v sv. Pavel. Obenem pa je v zmislu

tozadavnih predpisov telegrafiral občinskemu predstojniku v sv. Pavlu, da pride ta in ta ženska, ki je kolere sumljiva in da jo je treba torej pod potrebno nadzorstvo vzeti. Občinski predstojnik bi moral zdravniku pismeno odgovoriti. Ali določeni rok je pretekel, brez da bi zdravnik odgovor dobil. Napravile so se nadaljne uradne poizvedbe, ki so to-le dognale: Dotični občinski predstojnik je sprejel zdravnikov telegram. Ali ker je bil telegram v nemščini pisan, vrgel ga je predstojnik v koš in se ni več za celo zadevo brigal. Do take brezvestnosti dovede grdo prvaško sovraštvo proti Nemcem! Samo zaradi svoje slovenske zagriženosti je spravil ta občinski predstojnik sebe in prebivalstvo cele fare v velikansko nevarnost, da se naleze in razširi kolera. Na stotine ljudi bi lahko zaradi brezvestne prvaške zagriženosti tega človeka izgubilo svoje življenje. K sreči dotična ženska ni bila po koleri okužena. Ali to se šele danes ve. Kaj ko bi bila? Po našem mnenju spada dotični predstojnik v ječo. Prvi pogoj pa je, da se ga vrže raz županskega stolca. Sramota za prvaške hujskace, ki širijo tako sovraštvo!

Zopet eden. Politična duhovščina na spodnjem Stajerskem izgubila je zopet enega svojih voditeljev. Orožniki so namreč fajmoštra in kateheta na šoli v Belivodi (v šoštanjem kraju) Antona Šorn odgnali in okrožni sodniji v Celju oddali. Pobožni gospod, ki je imel vedno toliko proti naprednjakom govoriti, uganjal je namreč neverjetne svinjarije, ki se jih kaznuje po § 129 b kazenske postave. Za svojo živalsko pohotnost mu ni zadostovala kakšna kubarica. Ne, on je zlorabil še celo vrsto kmetijskih fantov. Tudi njegovo kuharico so zaprli, ali jo baje zopet izpustili. Govori se pa, da je tudi mežnar pod ključem... Takšna je „morala“ tistih „duhovnikov“, ki v svoji politični zagriženosti pozabijo na prave nauke krščanstva. Seveda, tudi Šorn je imel „ljubezen do bližnega“; ali tako „ljubezen“ prepoveduje ravno postava. Koliko pohujšanja je storil ta čedni pop! Koliko npravnostnega zla je povzročil! Rez, razmere v politiki duhovščini postajajo z vsakim dnevom bolj žalostne! — O župniku Šornu se nadalje še piše: Šorn stal je z raznimi kmetijskimi fanti v zločinskem razmerju. Vabil jih je v farovž, jih pogostil, jim kupoval obleke ter jih jemal seboj na potovanja. Septembra tega leta n. pr. vršila se je v Potočnikovi gostilni veselica, katere se je tudi župnik udeležil. Ko je ljubica nekega fanta zvečer iz gostilne stopila, presenetila je fajmoštra in svojega ženina pri nepopisnem „delu“. Ali dekle je vse zamočalo. Fajmošter pa ji je delal pri ženitvi sitnosti. Tudi ko se je že omožila, hotel je nadaljevati svoje „razmerje“ z mladim možem. Zato sta zakonska to naprej povedala in orožniki so brezsravnega svinjarja v črni suknji aretirali. Pri sodniji se je fajmošter izgovarjal, da se ne ve na ničesar spominjati, ker je pijanec. Povedal je pa takoj, da mu le moški dopadejo. Državni pravdnik je proti njemu in sokrivcem tožbo dvignil.

Lepe razmere! V Pekarjih umrl je nekaj mesecev stari otrok krčmarja Lerša. Ker je temu možu že pet otrok v najnežnejši starosti umrlo in je bilo zadnje dete do kosti suho, govorili so ljudje, da je otrok vsled zanemarjenosti umrl. Mrliški pokopač Andrej Herič iz Lembaha je prišel po otroka. Lerš mu je dal toliko vina in čaja, da je bil Herič popolnoma pijan. Baje se je z mrtvaško trugo kar po cesti valjal. Končno je mrliča vendar z mrtvaško kamro spravil in šel proti domu. Na poti pa je padel v neki jašek in je utonil. Njegov sin ga je našel že mrtvega z obrazom v vodi. Baje se za celo zadevo tudi sodnija zanima.

Porotno sodišče v Mariboru obsodilo je delavca Alojza Borgnolutti, ki je tovariša Povaleza v pretepu z nožem sunil in ubil, na 10 mesecev težke ječe. — Istotako je Anton Kaučič iz zgornje-radgosskega okraja v pretepu Jakoba Kaučiča z nožem sunil. Zadnji je vsled tega umrl. Obtoženca so porotniki le prekoračenja silobrana krivim spoznali. Obsojen je bil vsled tega samo na 8 mesecev strogega zapora. S to obravnavo bilo je porotno sodišče v Mariboru za to leto končano.

Kletarski tečaj se priredi od 16. do 20.

Dva nova dostojanstvenika.

Naša slika kaže na levi strani grofa Štefana Wickenburg, katerega je cesar za novega guvernerja na Reki (Fiume) imenoval. Mož pozna baje tamošnje razmere izvrstno, tako da bode kot vodja politične oblasti dobro uspeval. — Na desni strani prinašamo sliko novega krškega knezoškofa v Celovcu, dr. Boltežarja Kaltner. Naše vroče upanje je, da bode novi knezoškof popravil vse grozovite napake, ki jih je zagrešil prejšnji dr. Kahn. V prvi vrsti upamo, da bode nevarno, škodljivo in pohujšljivo politikovanje cerkve in nezveste duhovščine ustavil. Politika ne spada v cerkev in duhovnik se ne sme za politiko brigati!

Grat. Stephen Wickenburg, Dr. Balthasar Kaltner.
1. neue Gouverneur von Fiume, 2. neue Fürstbischof von Gurk

... 1911. Več o tej zadevi glej v inzeratu današnje številke!

Tečaj za ravnanje z živino. ki se bode bosti s krmiljenjem in oskrbovanjem goveje ži- nade pečal, priredi deželna sadjarska in vino- radniška šola v Mariboru od 9. do 14. prosinca 1911. Več o tej zadevi glej v inzeratu današnje številke!

Umrila je v Ptuj v 76. letu svojega živ- nja gospodična Marija Ornič, teta na- naga župana in ena najboljših žen. Pokojnica la je v vsakem oziru vzorna. Ni človeka ki ji mogel grenke besede na grob vreči! Celo ičični nasprotniki Orničove družine so pove- lli, da je bila pokojnica vse časti vredna in epozabljiva dobrotnica. Reveži, ubožci, posli eaj govorniki, — vsem bodejo solze oko zarosile, o se spominjajo te prave krščanske žene. In kekv več, kaj ji je blaga pokojnica darovala. . . rorna je bila tudi v svojem življenju! Do dnjih par dni pred svojo nepričakovano smrtjo delala in v celem svojem življenju ni poznala minute lenobe! Sredi v delu, s pogledom v isto nebo je ta vzor-žena umrla. In zapustila žalujoče sorodnike, zapustila je množico od enega solčno-pobožnega srca navdušenih oseb, upustila je stotero revežev, ki so jo v dnu oje duše oboževali. Ves Ptuj poznal je to čisto mo kot „teto“, kot „unsere Tante“. . . Kje je ovek, ki bi vedel slabe besede zanjo? . . . Ni ! Zatorej, vrla, vzorna žena, spavaj! Več kot ojo dolžnost si storila v življenju in lahka ti ež zemljica, sladko ti spanje, krasni ti večni ir. . .

Smrtna kosa. Na Bregu pri Ptuj je umrla e sapa veleposestnica Josepina Šim a, katere pleme- to srce je bilo splošno znano in katere dobro- tice se bode mnogo oseb spominjalo. Lahka bodi li ženi zemljica! — Istotako je umrla pri tjuju veleposestnica gospa Burg. Mirno naj ečiva po trudapolnem življenju! — V Slovenji- asi pri Ptuj je nahitro umrl posestnik gospod ri S a g a d i n. Vrli pokojnik bil je znan kot en prvih „špeharjev“ na ptujskem sejmu. Bil vedno naprednega mišljenja in na malokateri omačiji je opaziti složnost, ki jo je pokojnik z draženimi otroci v svojem gospodarstvu kazal. est poštenemu možu, ki je z svojim delom in vzgojo pridnih svojih otrok kmetskemu stanu est delal. Lahka mu zemljica!

Srebrno poroko praznovala sta v spodnji r. Kungoti g. Alois Weingerc in njegova so- roga. Čestitamo jima iz srca! Na mnogo let!

Sejmski tatovi. Na zadnjem letnem sejmu v Ptuj so dolgoprsteži kradli kakor srake. Ne- naj srak je padlo sodnji v roke. Marija Hajdnik : Čakturna je imela svojo roko v žepu nekega e meta, ki jo je pa zasačil. Obsojena je bila za atinski poiskus na teden dni zapora. — Hlapec akec Vertič iz Piheldorfa je ukradel špic za 5 K. Obsojen je bil na en mesec strogega za- orea. — Marija Verhovnik iz Presike ukradla e precej nogavic in rokavic. Dobila je 14 dni rogega zapora. — Neža Cicič iz Jarnine (Hr- atska) ukradla je ruto in dobila zato teden dni apora.

Ustrelil se je v Mariboru deželno-brambeni afanterist Franc Prebolšek. Vzrok samomoru ni an.

Delavska smrt. V Zagorju ob Savi zgodila e je v kamnolomu pri streljanju velika nesreča. e eksploziral je namreč zmrzjeni dinamit. Neki ešnovar bil je takoj mrtev, dva delavca sta ežko, dva pa lahko ranjena.

Zaprl so v Mariboru delavca Jožefa Bösin- ger, ki je iz prisilne delavnice v Ljubljani po- negnil in v Mariboru nekega krčmarja za ceho sleparil.

Obesil se je v Mariboru neki 15 letni gimna- jec. Vzrok samomora dekca ni znan.

Zaprl so v Ptuj ključarja Romana Zlepola, katerega zasleduje s štekbrifom okrožna sodnja Teschenu.

Obkraden je bil v železniškem vozu med Gradom in Mariborom študent Ignac Serd. Zaspal je namreč, medtem pa je nekdo njegove epe izpraznil. Ukradeno mu je bilo 75 K de- narja, denarnica, niklasta ura in srebrna verižica.

Kradla je v Mariboru dekla Treza Sandmann z Lipe pri Beljaku. Srako so posadili na varno.

Pobegnili sta iz prisilne delavnice v Ljub- jani jetnika Simon Rudolfer in Karol Sibitz.

... 1911. Več o tej zadevi glej v inzeratu današnje številke!

Očeta in mati. pretepevala sta sinova po- sestnika Matije Artičerja. Suroveža se bodeda imela pred sodnajo zagovarjati.

Zaradi poverjenja so zaprl v Mariboru računskega podčastnika Leopolda Pessenhofer. Ali mož jo je zamogel iz zapora popihati. Baj e v Švico pobegnul.

Cestni roparji v osehah treh fantalinov so se pojavili v Lahoncih pri Celju. Posestnika Franca Pungeršek so v gozdu napadli, z nožmi obdelali in oropali. Eden teh roparjev napadel je tudi posestnika Franca Babič in zahteval denar. Ali Babič je močan mož in ga je parkrat s palico udaril, tako da je ropar raje pobegnul. Nadalje so roparji neko ženo napadli in jo ho- teli posiliti. Orožniki jih pridno zasledujejo. Ali deslej žalibog še niso roparjev dobili.

Hvaležnost izkazala je Neži Vrečko na Bregu pri Celju neka 20 letna deklica. Prosila je nam- reč za prenočišče. Potem pa je mnogo predme- tov pokradla in jo popihala.

Iz Koroškega.

Švindelnonsignore Kayserja, ki je poleg monsignore Weissa glavni krivec milijonske tat- vine na žepih koroških kmetov, postal je zdaj že očit. Oblastva razpošiljajo sledeče oglase: — Monsignore P. A. Kayser, ki je sedaj v pre- iskovalnem zaporu pri c. k. deželni sodnji v Celovcu, je m. dr. tudi na sumu, da je pod zvijačnimi trditvami, da potrebuje denar za si- rotušnice sv. Antona, razpošiljal prosilna pisma (Antoniusbrot), pri čemur je doše denarje v druge namene porabil. Z raznimi sleparijami si je hotel kredit podaljšati. Opomniti je, da je P. A. Kayser s temi prošnjami većinoma do poslov prihajal in jih na ta način za njih prihranjeni denar osleparil! — Kdor je bil po temu duhov- niškemu sleparju oškodovan, naj to sodnji na- znani!

Kje je? Mislimo namreč na monsignore Weissa, kateri je pol milijona kmetijskega denarja ukradel in potem — izginil. Čudno da oblast tega lopova ne dobi. . . Na Koroškem se splošno sodi, da sedi monsignore Weiss v kakšnem — kloštru in se roga ter smeji oblasti. . . Po- stava je za vse ednaka, ali kmeta doseže hitro, farja pa počasi ali pa — nikdar. . .

Kakšni morajo biti duhovniki? V Grafen- dorfu v Zilski dolini imajo dehanta g. Fr. Franzi- si. Častitljivi ta starček je splošno priljubljen in nikogar ni, ki bi imel proti njemu le senco pritožbe. Vse ga ljubi in spoštuje kot pravega duhovnika. To je eden tistih starih duhovnikov, ki so z ljudstvom živeli, čutili in trpili. . . Ali eno napako ima g. dehant: on se ne briga za politiko! Farani so mu sicer zaradi tega hval- ežni in napredni volili so ga vedno v občinski odbor volili. Ali klerikalci niso zadovoljni. Oni hočejo imeti duhovnika, ki bi bil politični huj- skač in rogovilež. Zato so bili klerikalci tako nesramni, da so se proti g. dehantu v Celovcu pritožili. Doseči hočejo s svojimi lažnimi pritož- bami, da pride v faro kakšni mlečozobi kaplan, ki bi s politično gonjo pričel. Upamo da novi knezoškof takih stvari ne bode vpšteval in da pusti zadovoljnim faranom poštenega duhovnika. Na vsak način pa se iz tega vidi, da hočejo klerikalci le take duhovnike, ki so — politični hujskači!

Zlato poroko praznoval je v Himmelbergu župan in načelnik koroškega „Bauernbunda“, g. Joh. Lackner star. s svojo soprogo. Čestitamo!

Mutastega se je delal neki Hrvat Krapec v sv. Petru pri Celovcu, ko ga je krčmar Kal- cher zasačil pvi nameravani tatvini. Ko so pa orožniki prišli, znal je Krapec nakrat govoriti.

Požar. Šnupa posestnika Schabes v Reichenau je pogorela. Škode je za 1000 K. Zaprl so tri kranjske hlapce, ki so baj e zažgali.

Kmetska nesreča. Iz okolice Beljaka se poroča o veliki nesreči, ki je zadela posestnika in krčmarja Zechnerja. Hlapec pustil je v hlevu svetilko goreti, katero je neki konj prevrnil. Ogenj sicer ni nastal, ali pričelo je tleti in dim je vso živino zadušil. Posestnik ima baj e za 6.000 K škode, kajti poginilo je v dimu: 2 konja, 13 kosov goveje živine, 11 svinj in 9 ovc.

... 1911. Več o tej zadevi glej v inzeratu današnje številke!

Pod ključ so dali v sv. Rupretu pri Celovcu dekl o Marijo Lipič, ki je baj e trgovki Schayer mnogo blaga pokradla.

Vlomil je nekdo v pisarno fabrike „Sorea“ v Beljaku in ukradel 24 K denarja.

Pobalinstvo. Posestniku Jurintzu v Čenoviču pri Beljaku so fantalini iz maščevanja ponoči hlev odprli in živino na prosto gnali, konje z bičem splašili, tako da je en konj težko ranjen. Brezvestnim fantom so orožniki že na sledu.

Kradla je v Beljaku dekla Maria Lausegger. Vtaknili so jo v luknjo.

Padel je v Spitalu kmet Brunner iz Klei- necha tako nesrečno, da so se mu možgane pretresle in je eno uro pozneje umrl.

Po svetu.

Zločin? Na gradu Antichamps na Francoskem so podrli neko gospodarsko poslopje. Pri temu so našli človeške kosti in ostanke uniform. Pravijo, da so to ostanke avstrijskih oficirjev, ki so bili tam leta 1814 umorjeni.

Velike sleparije. Notar Günter v mestu Kempton poveril je 600.000 markov. Ko so ga policaji hoteli aretirati, ustrelil je na-se in se je težko ranil. — Vodja sladkorne fabrike Saratov v Petersburgu poveril je 1 milijon denarja in pobegnul. Ali vjeli in zaprl so poštenjaka!

Viharji na kaspionem jezeru so povzročili, da se je 23 bark potopilo. Pri temu je utonilo 314 oseb.

Varujte živali!

Zima je prišla in trpljenje vboge živali je zopet veliko. Kdor ima človeško srce v prsah, skušal bode nemi živali trpljenje olajšati. Ne pustite konj predolgo na cesti stati, pazite da je v hlevu vse v redu in primerna toplota, ne pozabite domačega psa in ne dajte mu premrzle vode, krmite tudi nežno ptico, ki trpi zdaj po- manjkanja!

Katar na spolovilih goveje živine.

Zelo pogostoma lahko slišimo že nekaj časa sem, kako tožijo naši živinorejci, da se jim krave večkrat za- poredoma pojajo, predno se ubrejšjo, da se junice le redko ubrejšjo, da morajo odprodati najboljše in najlepšo živino radi tega mesarju, da ne dobijo nobenega zdra- vega teleta itd.

Vzrok tem tožbam je bolezen, ki jo imenujemo katar na spolovilih, ki se zelo pogosto pojavlja pri go- veji živini v naših hlevih in je kužna, ker se prenaša od ene živali na drugo.

Mnogo vasi je, kjer skoraj ni nobenega hleva, da bi ne bil okužen po tej bolezni. Ta bolezen se zelo hitro razširja in deluje tembolj škodljivo, ker je ponajveč v začetku ne spoznamo, ker živali ne kažejo prav nič, da so bolne, temveč so čile in žive ter žrejo in pijejo, kakor da so popolnoma zdrave. Ako se je v hlevu bo- lezen ravno pojavila, potem se bolezen zelo hitro raz- širja dalje na ta način, da se živali dotikajo z repom, potem nastilja in scalnice v gnojničnih jarkih, sè sna- ženjem vse živine z enim in istim orodjem itd. Bolezen je težko preprečiti. Če pride bolezen v maternico, potem pa je zelo težko ali sploh neozdravljiva. Zato je potrebno, da je živinorejec pri tej bolezni zelo previden in pazljiv.

1. Bolezen povzroči mnogo milijonov zelo majhnih, pikčastih, okroglih glij (Streptokoki), ki začnejo delo- vati in provzročijo bolezen najprej v sluznici koži spolovil, kjer se napravijo nekaki majhni, mnogozestveni izpahljaji, in kjer začnejo limfatične žile ali žile mezgovnice, po čemur vedno spoznamo to kužno bolezen pri kravah ali junicah.

2. Z n a k i b o l e z n i. — Glede tega je prav po- sebno pomniti, da mora biti zdrava sluzna koža ali sluznica v spolovilih govedi vedno gladka, svetla in svetlo-rudeče ali rožaste barve. Iz spolovil se navadno ne izteka nič. Če se je pa za zaneslo prej imenovane glive v hlev (z nakupom krave ali junice, ki bolega za to bo- leznijo), ali pa, da smo pripustili kravo k biku, ki je okužen po tej bolezni, potem opazimo že lahko čez ne- koliko dni, kako razdirajo prej imenovane glive s svojim neprestanim delovanjem staniče sluznice v spolovilih.

Pokažejo se na sluznici za proseno ali laneno zrnje veliki ali dvakrat tako veliki izpahljaji. Ti izpahljaji se dobro razločujejo po svoji temno-rudeči barvi od sluz- nice, ki je svetlorožasto-rudeča. Če potegnemo s prsti čez kožo-sluznico, občutimo, kakor da bi potegnili s prsti na lahko čez ribežen.

Ti izpahljaji ne manjkajo nikdar in so najbolj zanesljivi znaki za spoznanje te bolezni; tem znakom se pridruži še steklovinast in beljakovinat tok iz spolovil, ki ga povzročijo tudi te okroglaste glive. Temu toku so priimežni gnojni koščki, ki so več ali manj podobni sirastim koščkom v sesirjenem mleku.

3. T r a j n o s t b o l e z n i. — Žival lahko bolega

Vaše zdravje

dobite! Vaša slabost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, muskeli in žile bodejo krepki. Vaše spanje zdravo, zopet se dobro poču- tite, ako rabite pravi Fellerjev fluid z. zn. „Elsafliid“. Poiskusni tucat 5 K franko. Izelovalec samo

apotekar E. V. Feller, Stubica, šte. 241 (Hrvatsko):